

TIEDONHALLINTALAIN WEBINAARI 14.6.

Tiedonhallintalaki ja digipalvelulaki
toisiaan täydentävinä

Webinaarin 14.6.2019 sisällöt

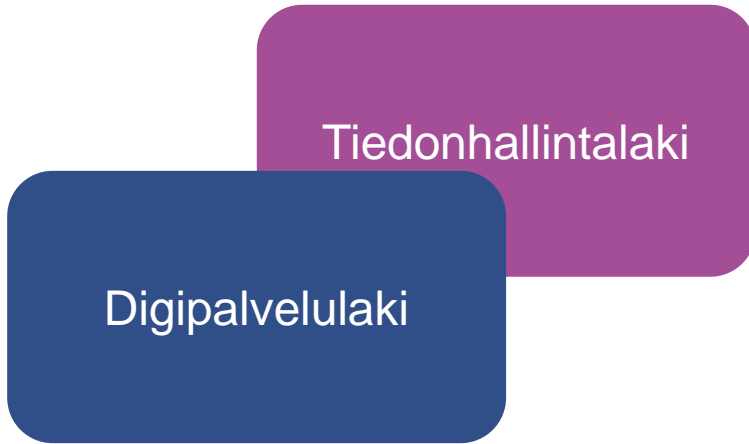
- Tiedonhallintalain ja digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain sääntelykohteet
- Tiedonhallintalain vaikutukset digitaalisiin palveluihin

Keskeinen sääntely

Säädösten väliset suhteet

Tiedonhallintalain sääntelykohteet

– Tiedonhallintalain sääntely kohdistuu

- Viranomaisten tiedonhallintaan silloin, kun viranomainen käsittelee tietoaineistoja
- Viranomaisten tietojärjestelmien käyttöön silloin, kun viranomainen käsittelee tietoaineistoja

- Tiedonhallintalain 2 §:n 3 kohta: Tietojärjestelmällä tarkoitetaan tietojenkäsittelylaitteista, ohjelmistoista ja muusta tietojenkäsittelystä koostuvaa kokonaisjärjestelyä.

- Tiedonhallintalain 2 §:n 5 kohta: Tietoaineistolla tarkoitetaan asiakirjoista ja muista vastaavista tiedoista muodostuvaa tiettyyn viranomaisen tehtävään tai palveluun liittyvää tietokokonaisuutta.

- Digitaaliset palvelut sisältävät tiedonhallintalaissa tarkoitettuja tietoaineistoja
- Digitaaliset palvelut ovat tiedonhallintalaissa tarkoitettuja tietojärjestelmiä

Digipalvelulain sääntelykohteet

- Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetussa säädetään:
  - Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestämisestä yleisölle
  - Digitaalisten palvelujen saavutettavuudesta

Digipalvelulaki 2 §:n 3 kohta: Digitaalisella palvelulla tarkoitetaan verkkosivustoa tai mobiilisovellusta sekä niihin liittyviä toiminnallisuuksia.

Huomaa, että hallinnon asiakkaiden käyttämät sähköpostiohjelmit eivät ole laissa tarkoitettuja digitaalisia palveluja, mutta ne ovat sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain mukaisia sähköisiä tiedonsiirtomenetelmiä

Organisatorinen soveltamisala

Tiedonhallintalaki

- Viranomaiset ja niihin rinnastuvat
  - valtion hallintoviranomaiset,
  - tuomioistuimet ja valitusasioiden lautakunnat (eräiltä osin)
  - valtion liikelaitokset,
  - kunnalliset viranomaiset (pääosin)
  - eduskunnan virastot (pääosin)
  - tasavallan presidentin kanslia (pääosin)
  - itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset (pääosin)
  - yliopistot (pääosin)
  - ammattikorkeakoulut (pääosin osin)
  - julkista hallintotehtävää hoitavat (eräiltä osin)

Digipalvelulaki

- Viranomaiset ja niihin rinnastuvat
  - valtion viranomaiset (ml. tuomioistuimet)
  - valtion liikelaitokset
  - kunnallisia viranomaiset
  - eduskunnan virastot
  - tasavallan presidentin kanslia
  - itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset
  - Suomen itsenäisyyden juhlarahasto
  - Ortodoksinen kirkko seurakuntineen
  - yliopistot
  - ammattikorkeakoulut
  - julkista hallintotehtävää hoitavat
- Julkisoikeudelliset laitokset
- Merkittävää julkista rahoitusta saavat
- Vesi- ja energiahuollon, postipalvelujen ja liikenteen alan julkiset yritykset
- Luottolaitokset, maksulaitokset, sijoituspalveluyritykset, vakuutusyhtiöt, vakuutusyhdistykset

Yleisölle tarkoitettujen digipalvelujen suunnittelu ja ylläpito

- DpL 4.1 §: Viranomaisen on suunniteltava ja ylläpidettävä digitaaliset palvelunsa siten, että niiden
  - tietoturvallisuus
  - tietosuoja
  - löydettävyys ja
  - helppokäyttöisyys
- on varmistettu.

Suunnittelu ja ylläpito

Tietoturvallisuus

- Tiedonhallintalaki
- Digipalvelulaki
- Erityislainsäädäntö

Tietosuoja

- Tietosuoja-asetus
- Tietosuojalaki
- Rikosasioiden tietosuojalaki
- Erityislainsäädäntö

Helppokäyttöisyys

- Tiedonhallintalaki

Löydettävyys

- Digipalvelulaki

Digipalveluissa huomioitavat tietoturvallisuusvaatimukset

Toimintaympäristön tietoturvallisuustilan seuranta

Tietoturvallisuuden varmistaminen tiedon elinkaaren ajan

Tietoriskien hallinnan järjestäminen ja siihen perustuvat tietoturvatoimet

Vikasietoisuuden ja toiminnallisen käytettävyyden varmistaminen

Hyvän julkisuus ja salassapitorakenteen huomioiminen tietovarantojen tietorakenteissa

Salassa pidettävien tietojen suojaaminen yleisessä tietoverkossa tietoja siirrettäessä

Tietoaineistojen turvallisuuden varmistaminen

Käyttöoikeuksien määrittely ja hallinta tietojärjestelmiin

Tarpeellisten lokitietojen kerääminen

Turvallisuusluokiteltavat asiakirjat + niiden käsittely (asetus)

Tunnistusvaatimus tietoturvallisuustoimenpiteenä

- DpL 6.1 §: Viranomainen voi vaatia digitaalisessa palvelussa käyttäjältä sähköistä tunnistamista vain, jos se on tarpeen palvelun tai sen tietosisältöön liittyvien käyttöoikeuksien varmistamiseksi tai palvelussa tehtävään toimeen liittyvien oikeusvaikutusten vuoksi.
- DpL 6.2 §: Jos digitaalisesta palvelusta on mahdollista saada salassa pidettäviä tietosisältöjä nähtäväksi ja käytettäväksi, palvelun käyttäjä on tunnistettava hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua luonnollisen henkilön tunnistuspalvelua, vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista tai painavasta perustellusta syystä muuta vastaavaa tietoturvallista tunnistuspalvelua käyttämällä.

Lisävaatimukset tiedonsiirrossa, TihL 14 §

- Viranomaisen on toteutettava tietojensiirto yleisessä tietoverkossa salattua tai muuten suojattua tiedonsiirtoyhteyttä tai -tapaa käyttämällä, jos siirrettävät tiedot ovat salassa pidettäviä.
- Lisäksi tietojensiirto on järjestettävä siten, että vastaanottaja varmistetaan tai tunnustetaan riittävän tietoturvalisella tavalla ennen kuin vastaanottaja pääsee käsittelemään siirrettyjä salassa pidettäviä tietoja.

Digipalvelulain tunnustussäännökset tulevat ensisijaisesti sovellettavaksi. Tiedonhallintalain 14 §:n sääntelyä sovelletaan muiden sähköisten tiedonsiirtomenetelmien käyttöön sekä kaikilta osin tiedonsiirtoon salassa pidettäviä tietoja siirrettäessä

Mistä löytyy lisätietoa?

Tiedonhallintalain täytäntöönpanosta viestitään VM:n verkkosivuilla: <http://vm.fi/tiedonhallintalain-taytantonpano>

Sivulle kootaan ajankohtaista tietoa tiedonhallintalain täytäntöönpanoon liittyen ja julkaistaan mm. tulevien webinaarien ajankohdat. Myös linkit menneiden webinaarien tallenteisiin lisätään sivulle.

Seuraavat webinaarit

torstai 29.8. klo 14.00-15.00

perjantai 27.9. klo 10.30-11.30, teemana lausuntomenettely

Webinaareihin on mahdollista ehdottaa teemoja ja esittää kysymyksiä, joihin toivotaan webinaarissa vastattavan. Näitä voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen **julkict(at)vm.fi** tai Twitterissä hashtagilla **#tiedonhallintalaki**

Yhteystiedot

Tomi Voutilainen

neuvotteleva virkamies

p. 02955 30453

etunimi.sukunimi@vm.fi

Kiitos!